

2009

Sistema d'informació sobre drogodependències a Catalunya

Generalitat de Catalunya
Departament de Salut

D.L. B-99.9999-10
I.S.S.N. 1697-1906

Tiratge
800 unitats

Edita
Direcció General de Salut Pública
Subdirecció General de Drogodependències

Producció, correcció i distribució

Disseny portada
Silvia Rotllant

Duplicació
Vilaró, S.I.I., S.L.

Impressió i enquadernació
Vilaró, S.I.I., S.L.

- **Introducció**
- **Introducción**
- **Introduction**
- **Inicis de Tractament Ambulatori**
- **Usuaris en tractament amb agonistes opiacis**
- **Activitat mensual dels centres d'atenció ambulatoria**
- **Altes Unitats Hospitalàries de Desintoxicació**
- **Servei Línia Verda**
- **Programa Intercanvi de xeringues**
- **Sida**
- **Consum de drogues a la població general**
- **Agraïments**
- **CD**

Us presentem l'informe del Sistema d'Informació sobre Drogodependències (SID) corresponent a l'any 2009, que inclou el resum gràfic que teniu a les mans i el CD-ROM adjunt, que us permetrà consultar abundants dades referides al conjunt de Catalunya i els àmbits territorials com regions sanitàries, comarques i municipis de més de 20.000 habitants.

El SID és un sistema d'informació que monitoritza l'activitat de diferents serveis especialitzats d'atenció a les drogodependències, amb la finalitat de proporcionar dades per a la vigilància epidemiològica dels problemes associats al consum problemàtic de drogues i per a la planificació i l'avaluació de serveis sanitaris. Altres fonts d'informació – com diverses enquestes poblacionals sobre consum de drogues – complementen les dades epidemiològiques que recull el SID, proporcionant estimacions de la prevalença de consum de drogues en la població general i alguns dels seus determinants.

L'any 2009, els centres de la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències (XAD) van notificar un total de 14.825 inicis de tractament ambulatori per abús o dependència de les drogues, principalment per abús o dependència de l'alcohol (44,5% dels casos notificats), la cocaïna (25,5%), l'heroïna (12,9%), el tabac (6,1%), i els derivats del cànnabis (7,2%).

El nombre de tractaments notificats l'any 2009 va suposar un increment respecte de l'any anterior, degut a la millora en els processos de notificació i també a l'augment de l'activitat assistencial que porten a terme els centres de la XAD, que també van declarar un total de 477.342 visites individuals, 78.921 assistències de pacients a grups terapèutics, 9.215 assistències a grups de discussió i suport per a familiars de drogodependents, 6.202 desintoxicacions ambulatories i 213.829 determinacions analítiques de drogues a l'orina.

A més, al finalitzar l'any 2009, hi havia un total de 8.800 persones en tractament de manteniment amb metadona, principalment en els centres ambulatoris de la XAD (63,4% dels casos en tractament) però també en centres específics de dispensació, centres penitenciaris i oficines de farmàcia.

L'informe anual de 2009 recull informació de les fonts i dels períodes que es detallen tot seguit. S'hi presenten els apartats següents:

- Perfil dels usuaris que inicien tractament a la XAD. S'hi presenten les dades de les característiques generals dels inicis de tractament de l'any 2009 notificats pels centres d'atenció i seguiment.
- Activitat del programa de manteniment de metadona. S'hi inclou informació del programa de l'any 2009, a més de l'evolució mensual de la sèrie. Aquestes dades les notifiquen els centres prescriptors i dispensadors de metadona. S'hi inclou també el càlcul del temps en programa dels usuaris que van començar a prendre metadona durant els anys 1996-2009.

- Activitat de les unitats hospitalàries de desintoxicació i de les comunitats terapèutiques. S'hi inclou informació de l'any 2009 de les sol·licituds d'ingrés a les diferents unitats, del nombre d'altres i de l'estada mitjana a aquestes unitats. Aquesta informació la notifiquen els centres d'atenció i seguiment i les unitats hospitalàries de desintoxicació.
- S'hi inclou també informació de l'any 2009 de les sol·licituds d'ingrés a les diferents comunitats. Aquesta informació és facilitada pels centres d'atenció i seguiment.
- Programa d'intercanvi de xeringues. S'hi presenten les dades facilitades per la Subdirecció General de Drogodependències des de l'any 1993 fins al 2009, segons l'agent de distribució i l'activitat dels centres sociosanitaris d'atenció urgent.
- Línia Verda d'informació i orientació sobre l'alcoholisme i les altres drogodependències. Dades facilitades per la Subdirecció General de Drogodependències i l'ICASS, Departament d'Acció Social i Ciutadania, des de l'any 1993 fins al 2009. S'hi presenta el perfil de les persones que realitzen la consulta, la droga principal que motiva la consulta i les derivacions a d'altres serveis.
- Mordibitat i mortalitat associada. La sèrie estadística fins al 31 de desembre de 2009, corresponent als malalts de sida residents a Catalunya, que ens és facilitada pel Centre d'Estudis Epidemiològics sobre la sida a Catalunya del Departament de Salut (CEESCAT). La informació que presentem es centra en els malalts que són usuaris de drogues per via parenteral.
- Consum d'estupefaents i de psicòtops. Reprodueix les dades facilitades per la Divisió d'Atenció Farmacèutica i Prestacions Complementàries de l'Àrea Sanitària del Servei Català de la Salut, corresponents a l'any 2009 i referides al consum en nombre d'envasos, en mg i en DHD, i les DDD de cada principi actiu.
- Enquestes sobre consum de drogues. Es presenten les dades per Catalunya, de l'anàlisi de les enquestes bianuals sobre consum de drogues del Observatorio Español sobre drogas: "Enquesta estatal sobre l'ús de drogues en l'ensenyament secundari" (ESTUDES) des de l'any 1994 fins a l'any 2008 i "Enquesta Domiciliària d'alcohol i drogues" (EDADES) des de l'any 1997 fins a l'any 2007.

Les presentamos el informe del Sistema de Información sobre Drogodependencias (SID) correspondiente al año 2009, que incluye el resumen gráfico que tienen en sus manos y el CD-ROM adjunto, que les permitirá consultar cuantiosos datos sobre el conjunto de Cataluña y los ámbitos territoriales, como regiones sanitarias, comarcas y municipios de más de 20.000 habitantes.

El SID es un sistema de información que monitoriza la actividad de distintos servicios especializados de atención a las drogodependencias, con la finalidad de proporcionar datos para la vigilancia epidemiológica de los problemas asociados al consumo problemático de drogas y para la planificación y evaluación de servicios sanitarios. Los datos epidemiológicos que recoge el SID se complementan con otras fuentes de información, como diversas encuestas de población sobre el consumo de drogas, lo que permite proporcionar estimaciones sobre la prevalencia del consumo de drogas en la población general y algunos de sus determinantes.

En 2009, los centros de la Red de Atención a las Drogodependencias (XAD) notificaron un total de 14.825 inicios de tratamiento ambulatorio por abuso o dependencia de las drogas, principalmente por abuso o dependencia del alcohol (44,5% de los casos notificados), la cocaína (25,5%), la heroína (12,9%), el tabaco (6,1%) y los derivados del cannabis (7,2%).

El número de tratamientos notificados en 2009 supone un incremento respecto al año anterior, debido tanto a la mejora de los procesos de notificación como al aumento de la actividad asistencial que llevan a cabo los centros de la XAD, que también declararon un total de 477.342 visitas individuales, 78.921 asistencias de pacientes a grupos terapéuticos, 9.215 asistencias a grupos de discusión y apoyo para familiares de drogodependientes, 6.202 desintoxicaciones ambulatorias y 213.829 determinaciones analíticas de drogas en la orina. Adicionalmente, al finalizar el año 2009, había 8.800 personas en tratamiento de mantenimiento con metadona, principalmente en los centros ambulatorios de la XAD (el 63,4% de los casos en tratamiento), pero también en centros específicos de dispensación, centros penitenciarios y oficinas de farmacia.

El informe anual de 2009 incorpora información de las fuentes y periodos que se detallan a continuación. Se presentan los apartados siguientes:

- Perfil de los usuarios que inician tratamiento en la XAD. Se presentan datos de las características generales de los inicios de tratamiento de 2009 notificados por los centros de atención y seguimiento.
- Actividad del programa de mantenimiento de metadona. Se incluye información del programa de 2009, además de la evolución mensual de la serie. Estos datos los notifican los centros prescriptores y dispensadores de metadona. También se incluye el cálculo del tiempo de permanencia en el programa de los usuarios que empezaron a tomar metadona entre los años 1996 y 2009.

- Actividad de las unidades hospitalarias de desintoxicación y de las comunidades terapéuticas. Se incluye información del año 2009 de las solicitudes de ingreso en las distintas unidades, de la cantidad de altas y de la estancia media en dichas unidades. Esta información la notifican los centros de atención y seguimiento y las unidades hospitalarias de desintoxicación.
- Asimismo, se incluye información del año 2009 de las solicitudes de ingreso en las distintas comunidades. Esta información la facilitan los centros de atención y seguimiento.
- Programa de intercambio de jeringuillas. Se presentan los datos facilitados por la Subdirección General de Drogodependencias desde 1993 hasta 2009, de acuerdo con el agente de distribución y la actividad de los centros sociosanitarios de atención urgente.
- Línea Verda de información y orientación sobre el alcoholismo y otras drogodependencias. Datos facilitados por la Subdirección General de Drogodependencias y el ICASS, Departamento de Acción Social y Ciudadanía, desde 1993 a 2009. Se presenta el perfil de las personas que realizan la consulta, la droga principal que motiva la consulta y las derivaciones a otros servicios.
- Morbilidad y mortalidad asociada. La serie estadística hasta el 31 de diciembre de 2009 de los enfermos de sida residentes en Cataluña, facilitada por el Centro de Estudios Epidemiológicos sobre el Sida de Cataluña (CEESCAT) del Departamento de Salud. La información que presentamos se centra en los enfermos que son usuarios de drogas por vía parenteral.
- Consumo de estupefacientes y psicotrópicos. Reproduce los datos facilitados por la División de Atención Farmacéutica y Prestaciones Complementarias del Área Sanitaria del Servei Català de la Salut, correspondientes al año 2009 y referidos al consumo en cantidad de envases, en mg y en DHD, y las DDD de cada principio activo.
- Encuestas sobre consumo de drogas. Se presentan los datos sobre Cataluña del análisis de las encuestas bianuales sobre consumo de drogas del Observatorio Español sobre Drogas: “Encuesta estatal sobre el uso de drogas en la enseñanza secundaria” (ESTUDES) del año 1994 al 2008 y la “Encuesta domiciliaria sobre alcohol y drogas” (EDADES) del año 1997 al 2007.

We hereby present the report of the Drug Dependence Information System for the year 2009, which includes the graphic summary that you are now holding and the attached CD-ROM, which will enable you to consult abundant data referring to the whole of Catalonia and the territorial areas such as healthcare regions, local regions and municipalities of over 20,000 inhabitants.

The Drug Dependence Information System monitors the activity of different specialised treatment centres for drugs dependent, to provide data for the epidemiological surveillance of the problems associated with problematic drug use and for planning and assessing health services. Other sources of information such as different population surveys on drug consumption complement the epidemiological data of the Drug Dependence Information System, and provide estimates of the prevalence of drug consumption among the general population and some of its determinants.

In 2009, the Drug Dependence Treatment Network reported a total 14,825 first outpatient treatments for drugs abuse or dependence, mainly concerning alcohol (44.5% of the reported cases), cocaine (25.5%), heroin (12.9%), tobacco (6.1%), and cannabis derivatives (7.2%).

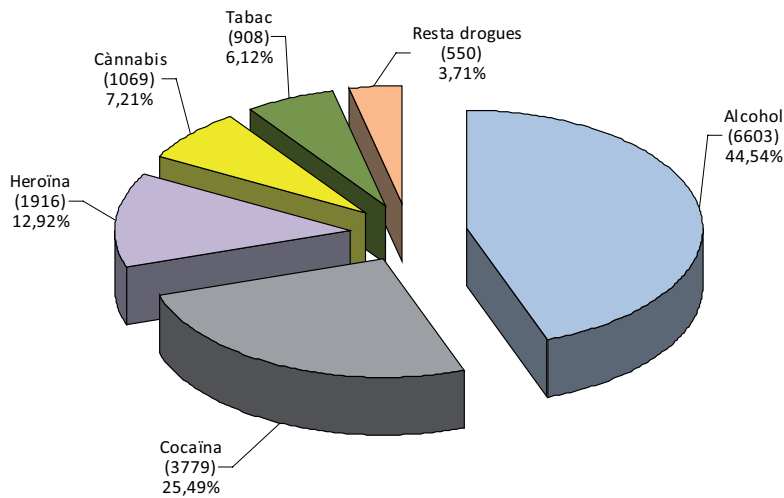
The number of treatments reported in 2009 increased over the previous year due to an improvement in the notification processes and also the increase in the activities carried out in the centres of the Drugs Dependent Attention Network, which also declared a total of 477,342 individual visits, 78,921 cases of patient attention in therapeutic groups, 9,215 cases attended in discussion and support groups for relatives of the drugs dependent, 6,202 outpatient detoxification and 213,829 analyses for drugs in urine.

At the end of the year, there were also 8,800 people under maintenance treatment with methadone, mainly in the outpatient centres of the Drugs Dependent Attention Network (63.4% of the cases under treatment) but also in specific dispensation centres, penitentiary centres and community pharmacies.

The 2009 annual report collects information from the following sources and periods. The following sections are presented:

- Profile of the users admitted into treatment in the Drugs Dependent Attention Network. Data concerning the general characteristics of treatment admissions reported in 2009 by outpatient treatment centres.
- Activity of the methadone maintenance programme, including information on the programme in 2009, in addition to the monthly evolution of the series. These data are reported by the methadone prescribing and dispensing centres. Also included is the calculation of the time that users starting on the methadone programme between 1996 and 2009 spend on the programme.

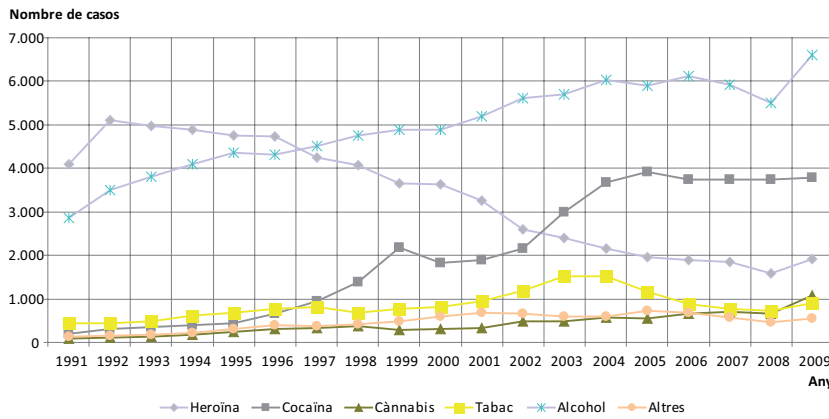
- Activity of the hospital detoxification units and therapeutic communities. Information is included for 2009 concerning applications for admission in the different units, the number of releases and the average stay in these units. This information is reported by the outpatient treatment centres and the hospital detoxification units.
- Information is also included from 2009 concerning applications for entry in the different communities. This information is provided by the healthcare and monitoring centres.
- Syringe exchange programme. The data are provided by the General Sub directorate for Drug Dependency from 1993 to 2009, depending on the distribution and the activity of the urgent social and healthcare centres.
- Green line of information and guidance on alcohol and other drug dependency. Data are provided by the General Sub directorate for Drug Dependency and the Catalan Healthcare and Social Security Institute, the Ministry of Social Action and Citizenship from 1993 to 2009. The profile is given of the people making the enquiry, the main drug causing the enquiry and referral to other services.
- Associated morbidity and mortality. The statistical series to 31 December 2009, corresponding to AIDS patients residing in Catalonia provided by the Centre of Epidemiological Studies concerning AIDS in Catalonia, as part of the Ministry of Health (CEESCAT). The information we present focuses on the patients that are parenteral users.
- Consumption of narcotics and psychotropic substances. This reproduces the data provided by the Division of Pharmaceutical Attention and Complementary Services of the Healthcare Area of the Catalan Health Service corresponding to 2009 and referring to consumption by number of containers, mg and daily dose, and the prescribed daily dose of each active principle.
- Surveys on drug use. Data are presented for Catalonia from the analysis of the two-yearly surveys on drugs consumption of the Spanish drugs observatory: "State survey on drugs use in secondary education" (ESTUDES) from 1994 to 2008 and the "Household Survey on alcohol and drugs" (EDADES) from 1997 to 2007.

Casos notificats, segons droga principal que motiva el tractament

Casos notificados, según droga principal que motiva el tratamiento

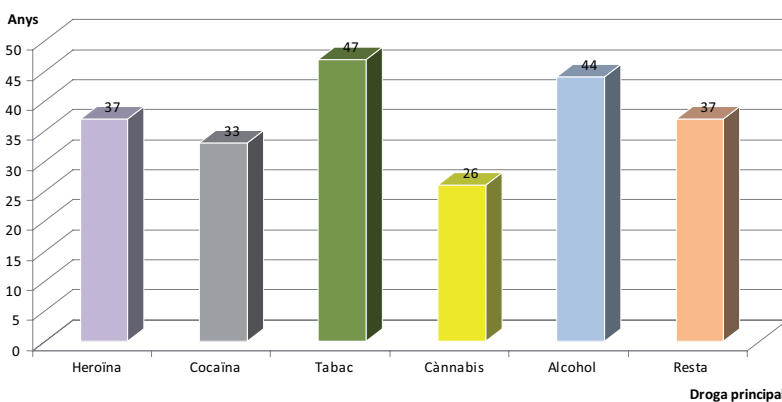
Reported cases, according to the primary drug

Evolució anual del nombre de casos notificat, segons droga principal que motiva el tractament

Evolución anual del número de casos notificado, según droga principal que motiva el tratamiento

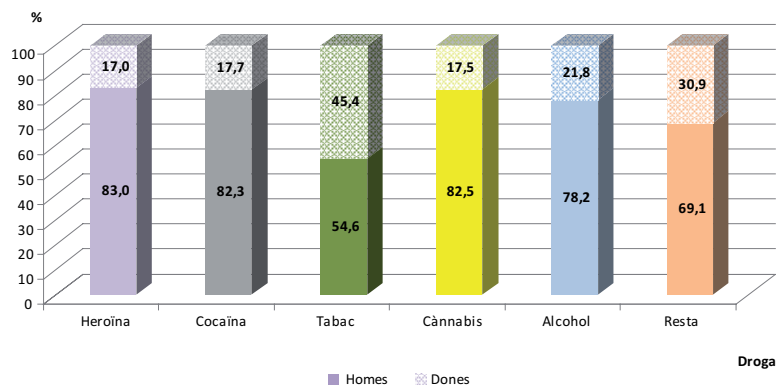
Annual number of reported cases, according to primary drug

Edat mitjana dels casos notificats, segons droga principal que motiva el tractament

Edad media de los casos notificados, según droga principal que motiva el tratamiento

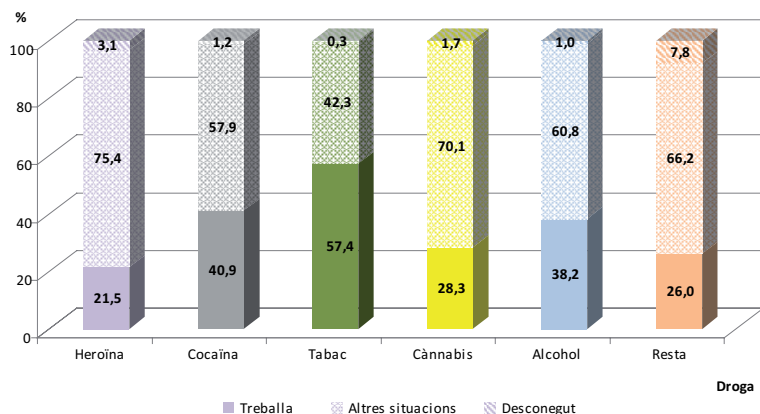
Mean age of reported cases, according to primary drug

Sexe dels casos notificats, segons droga principal que motiva el tractament

Sexo de los casos notificados, según droga principal que motiva el tratamiento

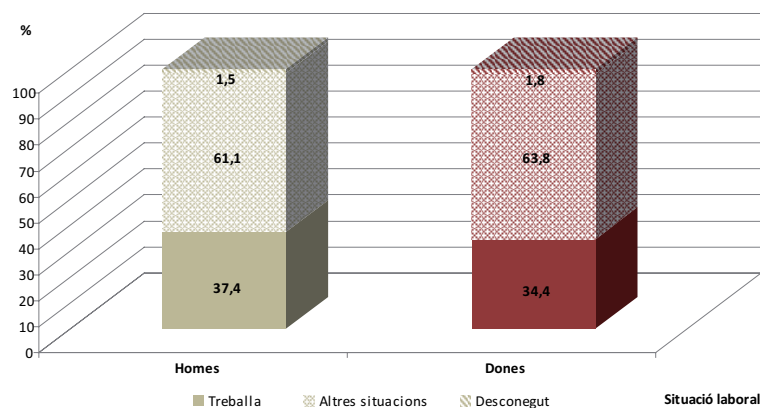
Sex of reported cases, according to primary drug

Situació laboral dels casos notificats, segons droga principal que motiva el tractament

Situación laboral de los casos notificados según la droga principal que motiva el tratamiento

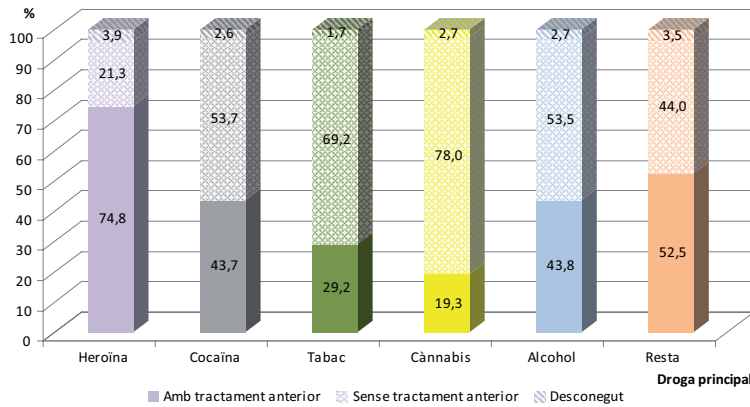
Occupational status of the reported cases according to primary drug

Situació laboral dels casos notificats segons sexe

Situación laboral de los casos notificados según sexo

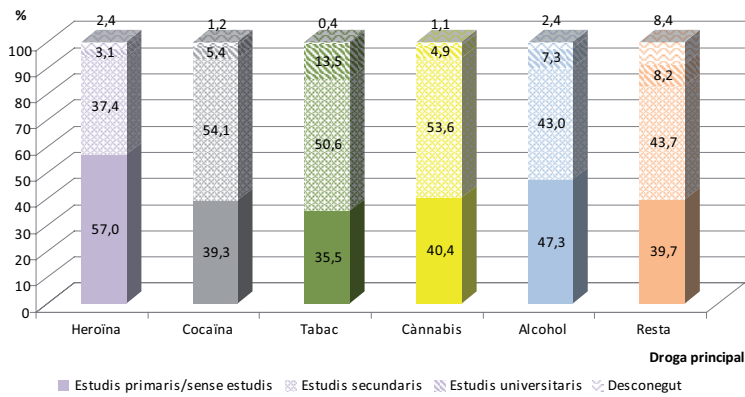
Occupational status of reported cases according to sex

Tractament previ dels casos notificats, segons droga principal que motiva el tractament

Tratamiento previo de los casos notificados, según droga principal que motiva el tratamiento

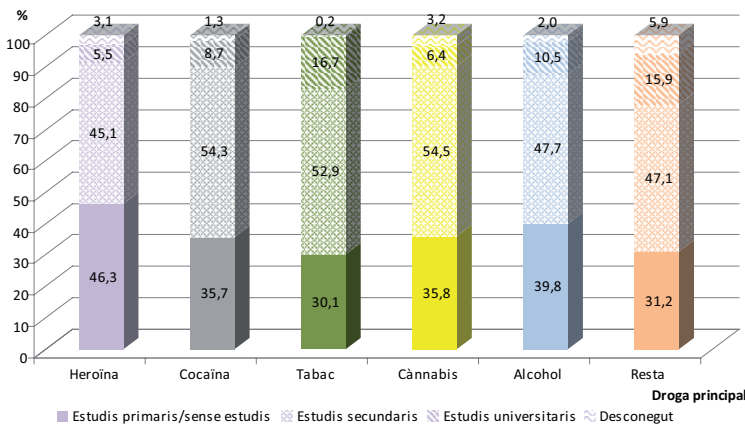
Previous treatment of reported cases, according to primary drug

Nivell d'estudis dels casos notificats (homes), segons droga principal que motiva el tractament

Nivel de estudios de los casos notificados (hombres), según droga principal que motiva el tratamiento

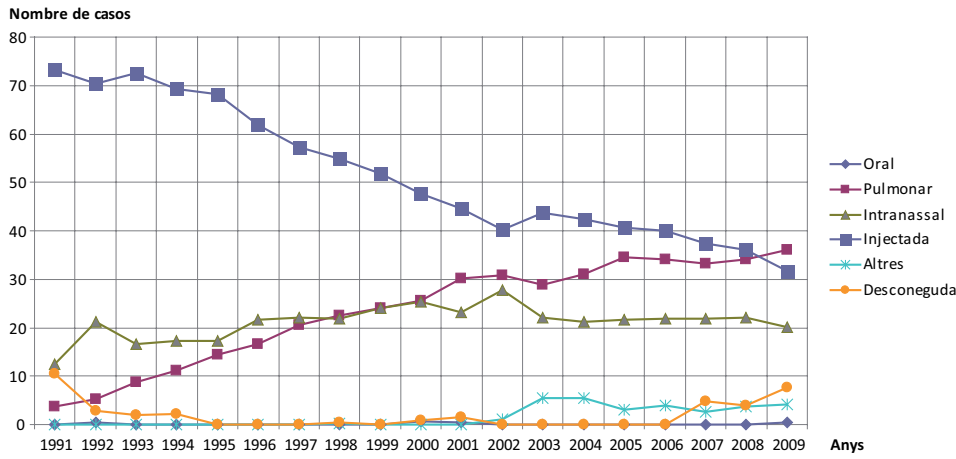
Level of education of reported cases (men), according to primary drug

Nivell d'estudi dels casos notificats (dones), segons droga principal que motiva el tractament

Nivel de estudios de los casos notificados (mujeres), según droga principal que motiva el tratamiento

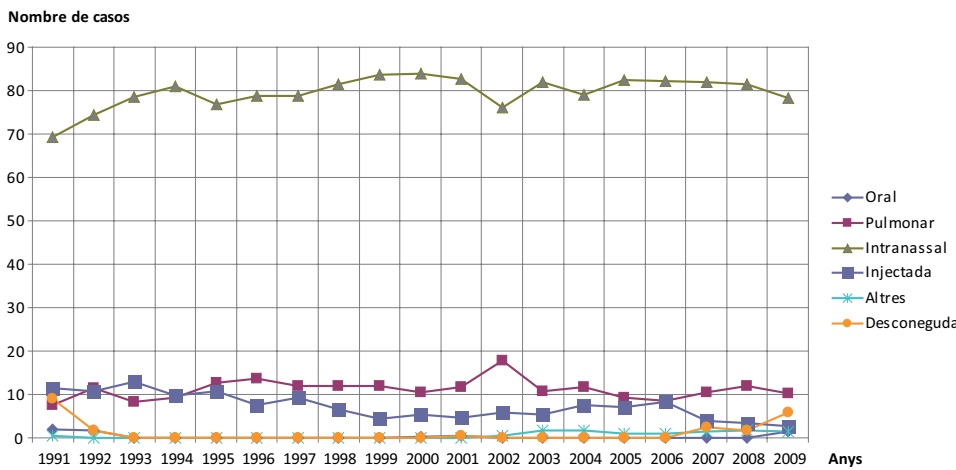
Level of education of reported cases (women), according to primary drug

Evolució de la via més freqüent d'administració en els casos d'heroïna notificats

Evolución de la vía más frecuente de administración en los casos de heroína notificados

Evolution of the most frequent route of administration among heroin reported cases

Evolució de la via més freqüent d'administració en els casos de cocaïna notificats

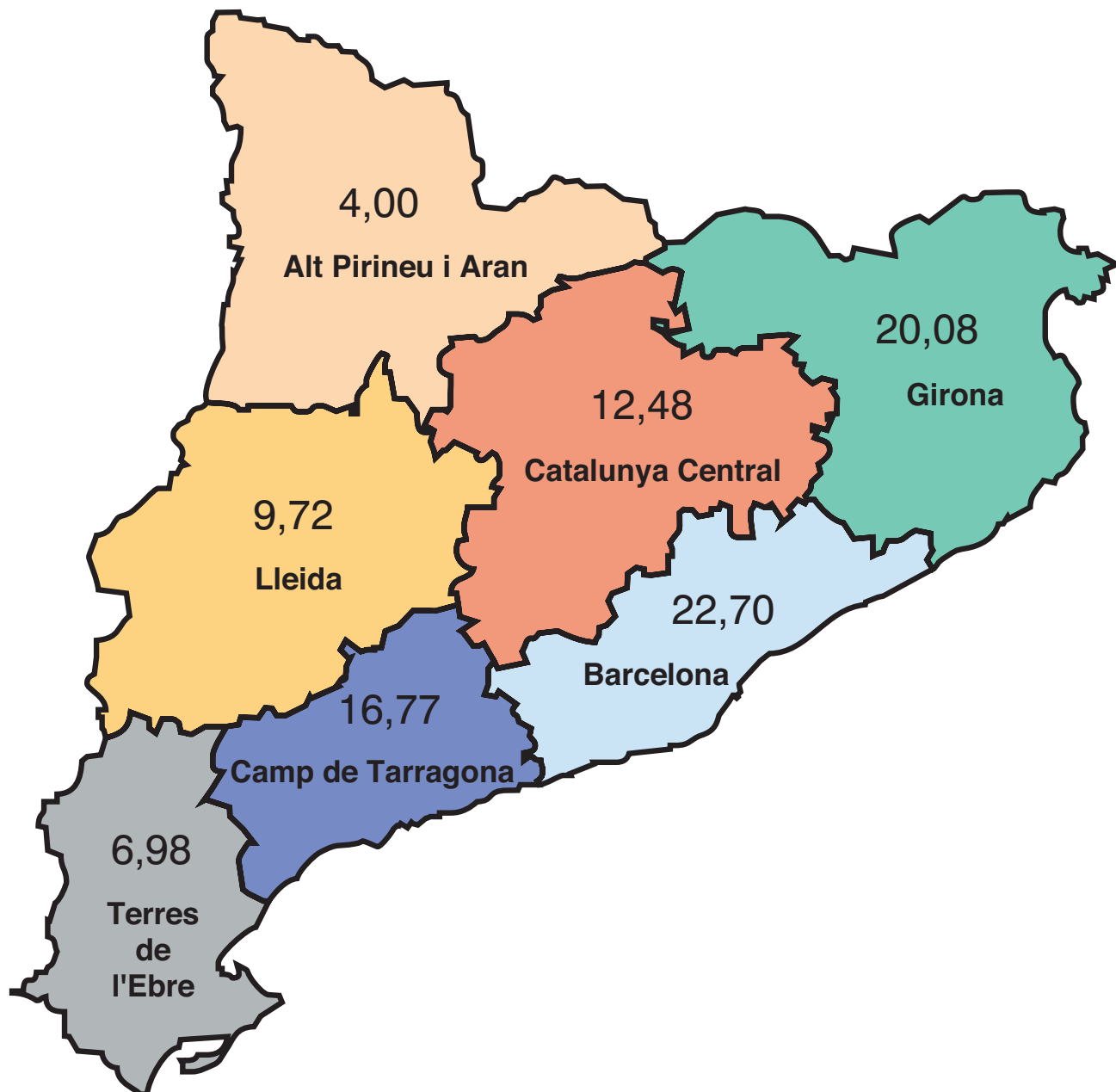
Evolución de la vía más frecuente de administración en los casos de cocaína notificados

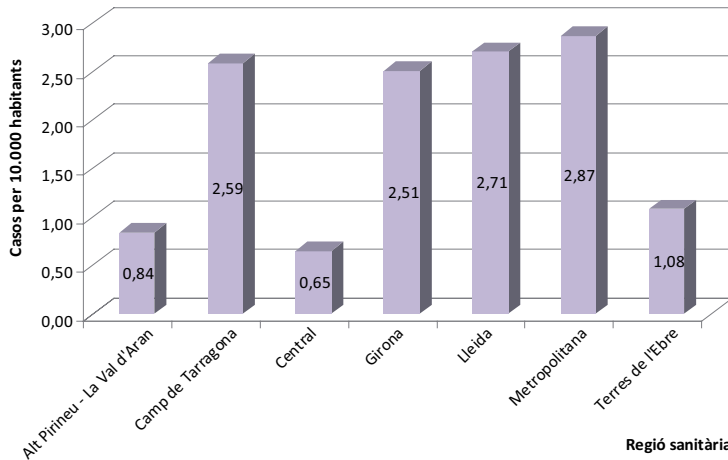
Evolution of the most frequent route of administration among cocaine reported cases

Casos notificats per regió sanitària de residència, taxes estandarditzades per edat

Casos notificados por región sanitaria de residencia, tasas estandarizadas por edad

Cases reported according to healthcare region of residence, age standardized rates

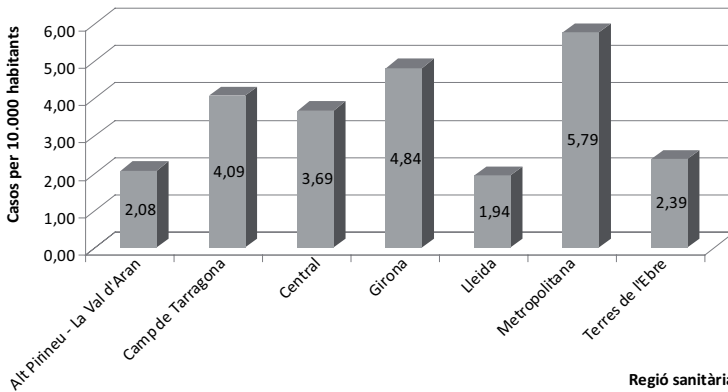

Casos d'heroïna notificats per regió sanitària de residència, taxes estandaritzades per edat

Casos de heroïna notificados por región sanitaria de residencia, tasas estandarizadas por edad

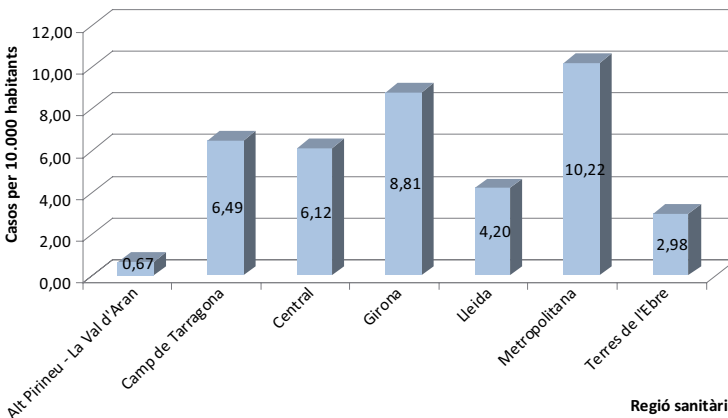
Heroin cases reported according to region of residence, age standardized rates

Casos de cocaïna notificats per regió sanitària de residència, taxes estandaritzades per edat

Casos de cocaïna notificados por región sanitaria de residencia, tasas estandarizadas por edad

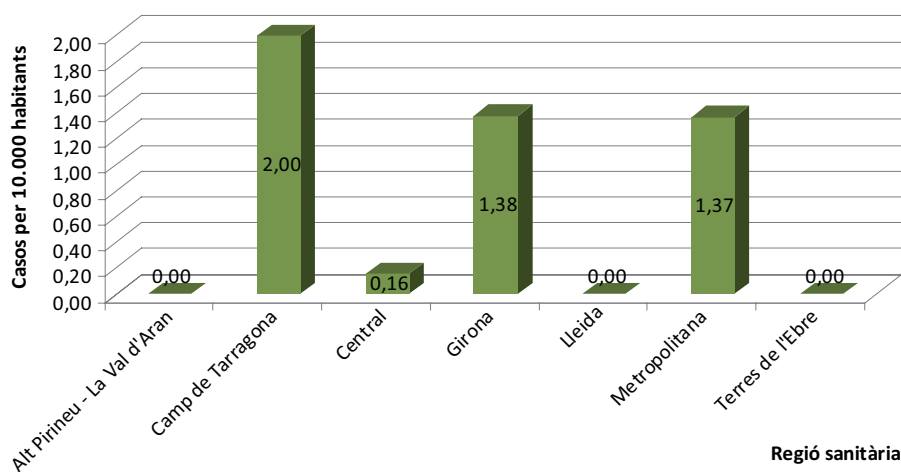
Cocaine cases reported according to health region of residence, age standardized rates

Casos d'alcohol notificats per regió sanitària de residència, taxes estandaritzades per edat

Casos de alcohol notificados por región sanitaria de residencia, tasas estandarizadas por edad

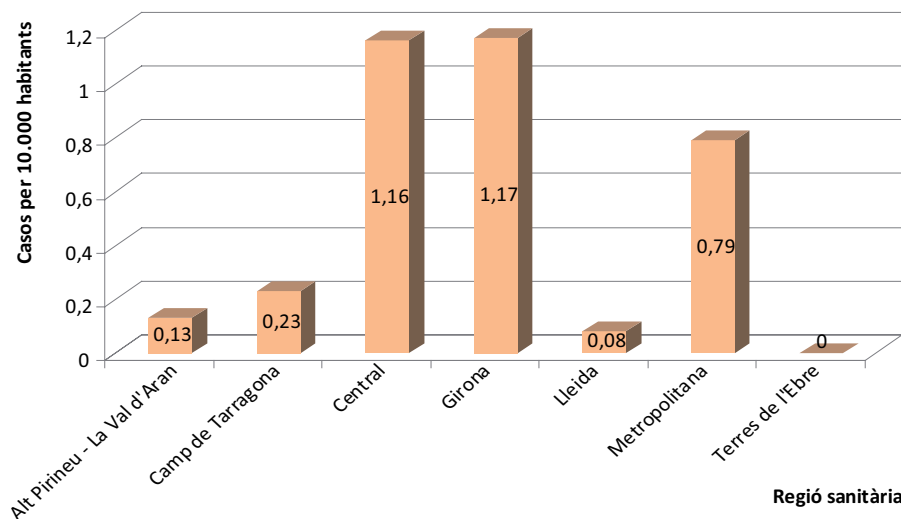
Alcohol cases reported according to health region of residence, age standardized rates

Casos de tabac notificats per regió sanitària de residència, taxes estandarditzades per edat

Casos de tabaco notificados por región sanitaria de residencia, tasas estandarizadas por edad

Tobacco cases reported according to health region of residence, age standardized rates

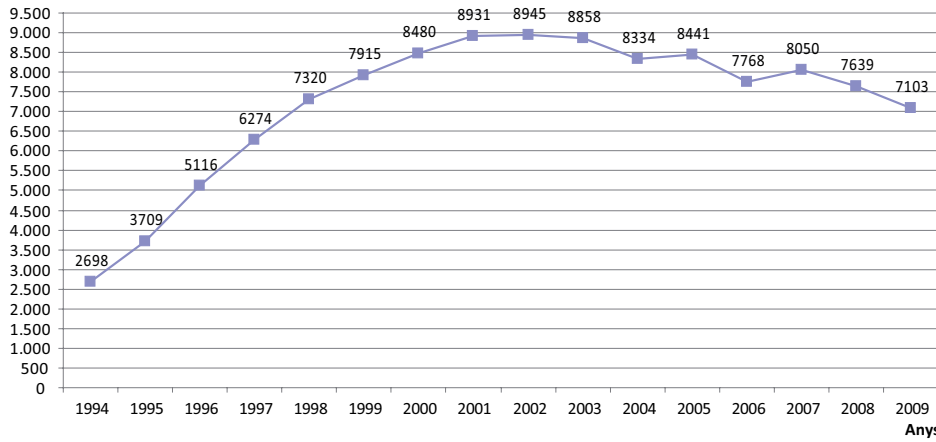

Casos d'altres drogues notificats per regió sanitària de residència, taxes estandarditzades per edat

Casos de otras drogas notificadas por región sanitaria de residencia, tasas estandarizadas por edad

Other drugs cases reported according to health region of residence, age standardized rates

Casos actius

Evolució del nombre de casos en PMM el darrer dia de l'any

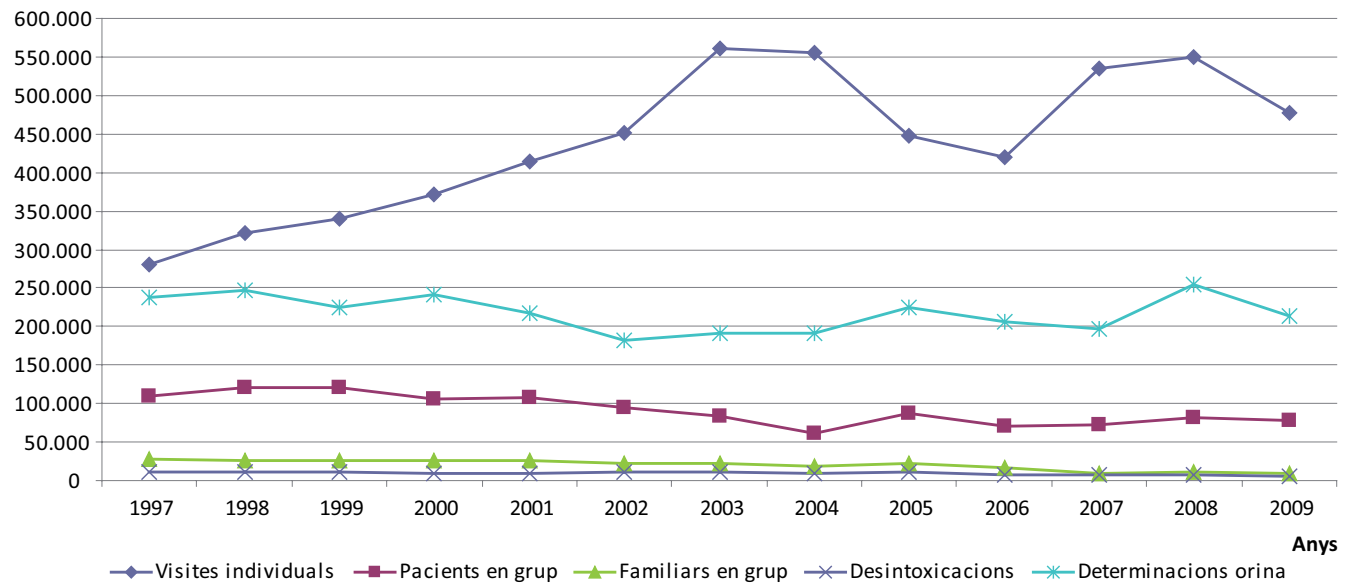
Evolución del número de casos en PMM el último día del año

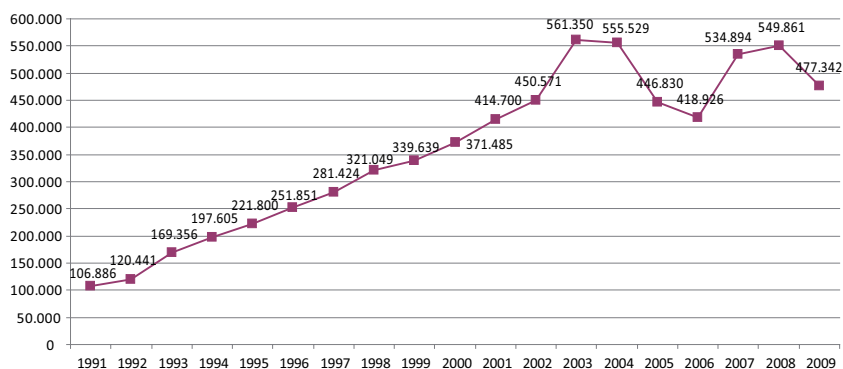
Annual number of MMP cases on the last day of year

Activitat mensual dels centres d'atenció ambulatoria

Actividad mensual de los centros de atención ambulatoria

Monthly activity of outpatient treatment centres

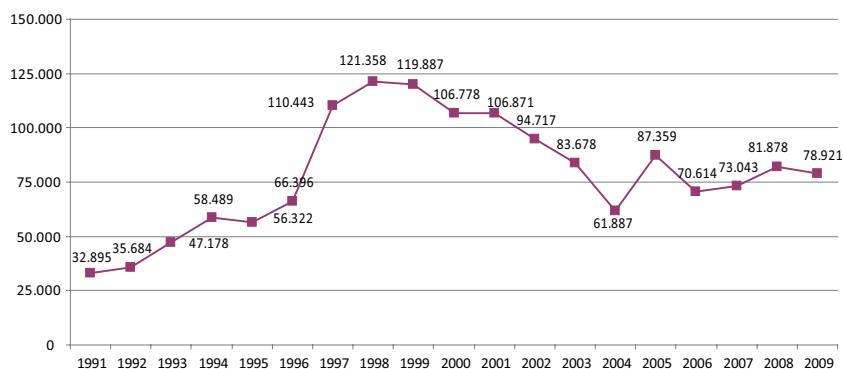

Evulsió del nombre de visites ambulatories

Evulsió del número de visitas ambulatorias

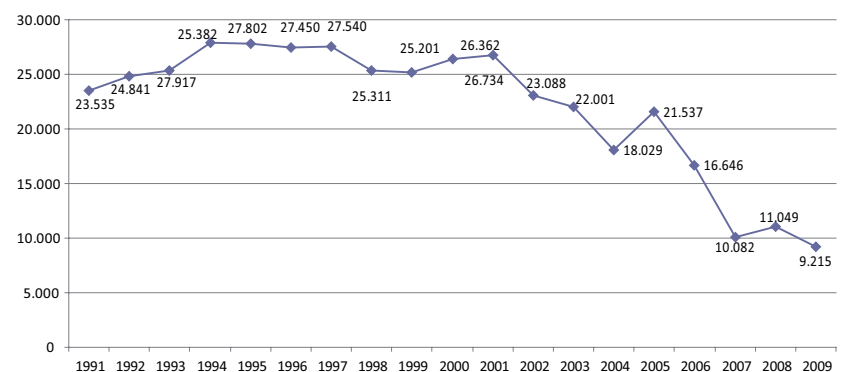
Evolution of the number of outpatient consultations

Evulsió del nombre d'assistències de pacients a grups terapèutics

Evulsió del número de assistencias de pacientes a grupos terapèutics

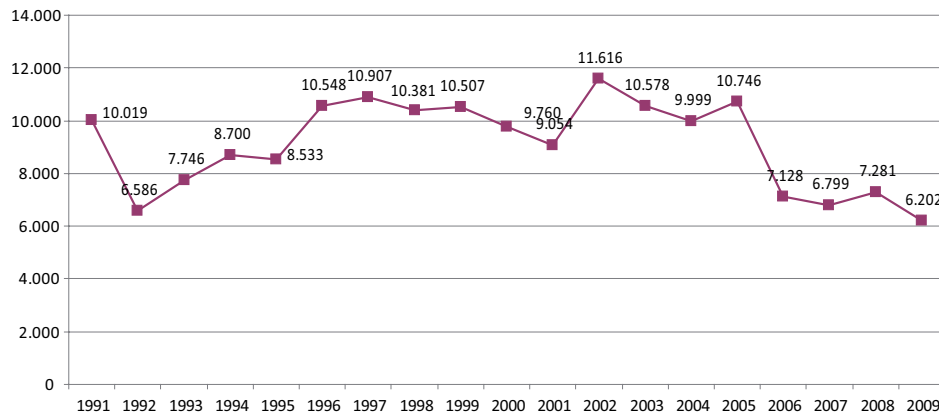
Evolution of the number of attendances to therapeutic groups

Evulsió del nombre d'assistències de familiars a grups

Evulsió del número de assistencias de familiares a grups

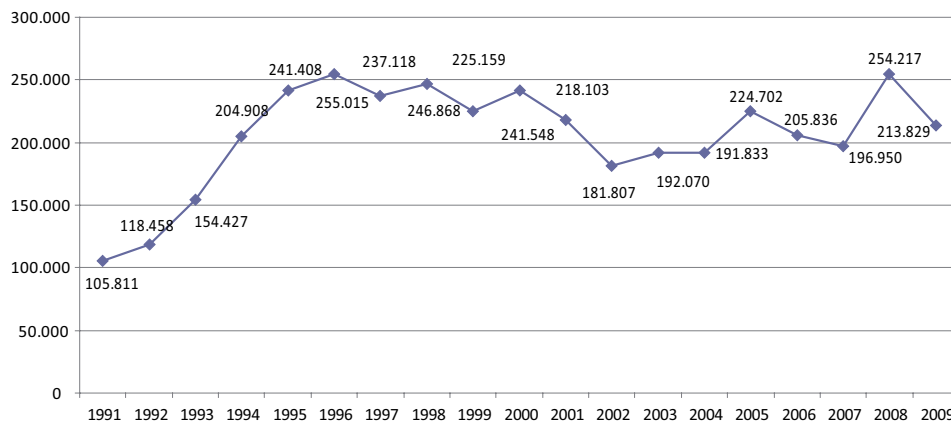
Evolution of the number of attendances to groups for families

Evolució del nombre de desintoxicacions ambulatories

Evolución del número de desintoxicaciones ambulatorias

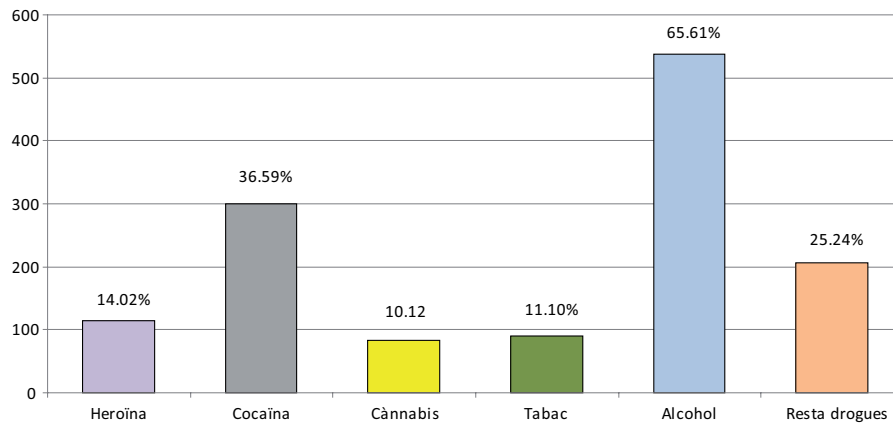
Evolution of the number of outpatient detoxifications

Evolució del nombre de determinacions de drogues a l'orina

Evolución del número de determinaciones de drogas en orina

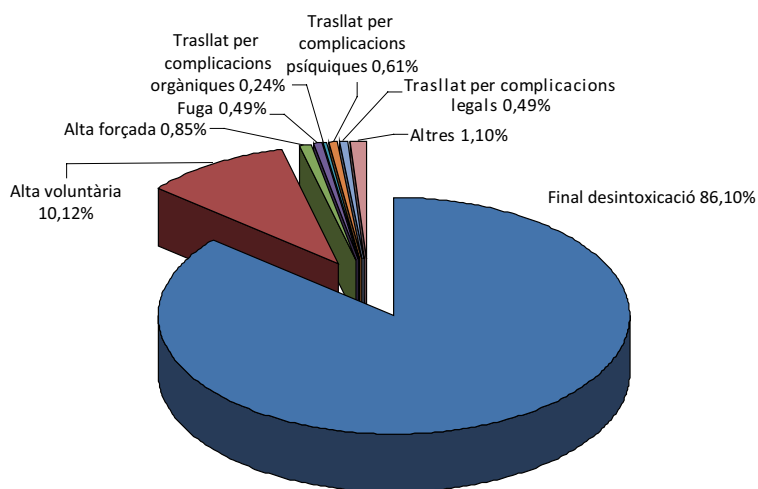
Evolution of the number of urine drug tests

Drogues consumides

Drogas consumidas

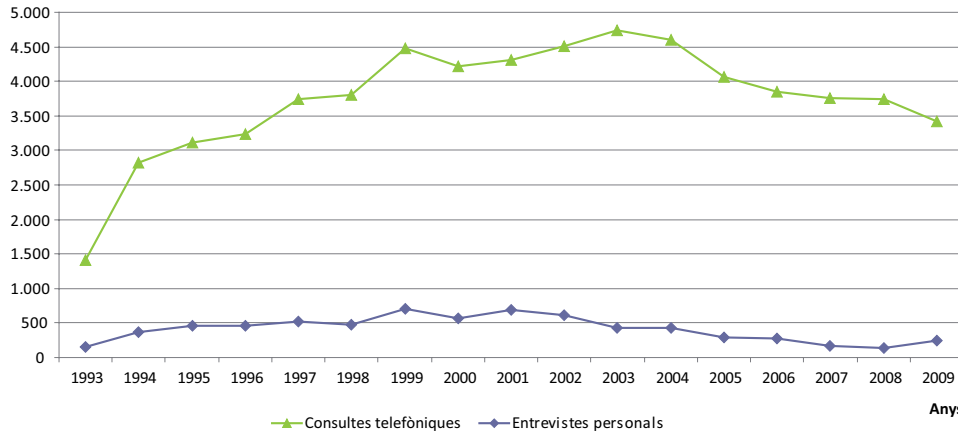
Drugs used

Altes notificades, segons el motiu de l'alta

Altas notificadas, según el motivo del alta

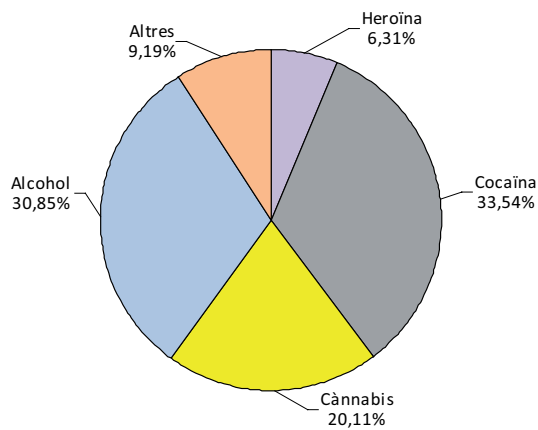
Reported discharges, according to the status of the discharge

Evolució del nombre de consultes telefòniques i d'entrevistes personals

Evolución del número de consultas telefónicas y de entrevistas personales

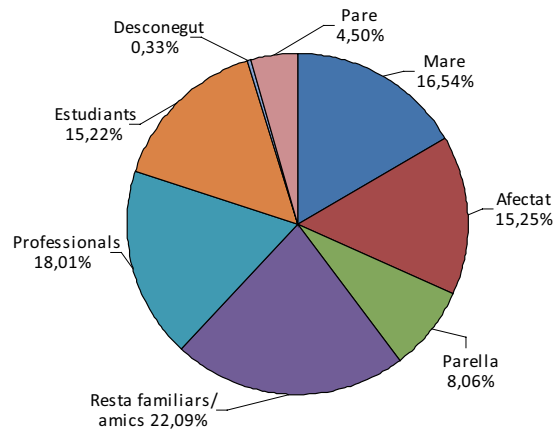
Evolution of the number of telephonic consultations and personal interviews

Consultes telefòniques, segons la droga que les motiva

Consultas telefónicas, según la droga que las motiva

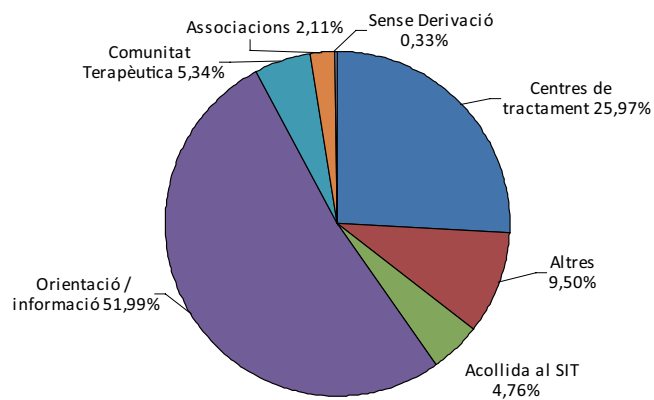
Telephonic consultations, according to the primary drug

Perfil de les persones que consulten

Perfil de las personas que consultan

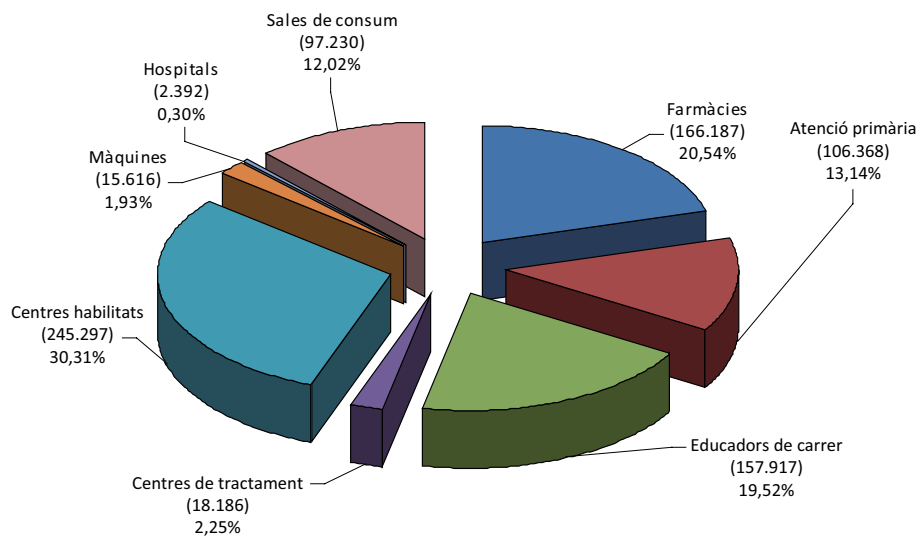
Profile of those who consult

Derivació a altres serveis

Derivación a otros servicios

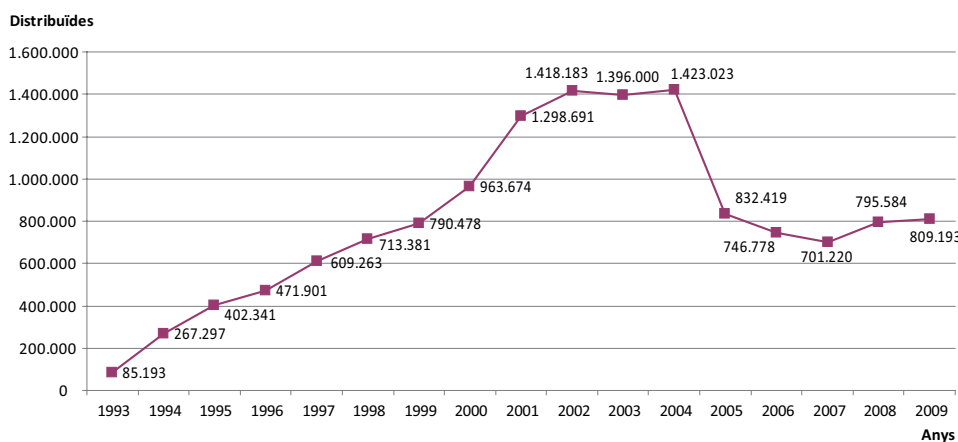
Referral to other services

Xeringues distribuïdes, segons l'agent de distribució

Jeringuillas distribuïdas, según el agente de distribución

Distributed syringes, according to the distribution agent

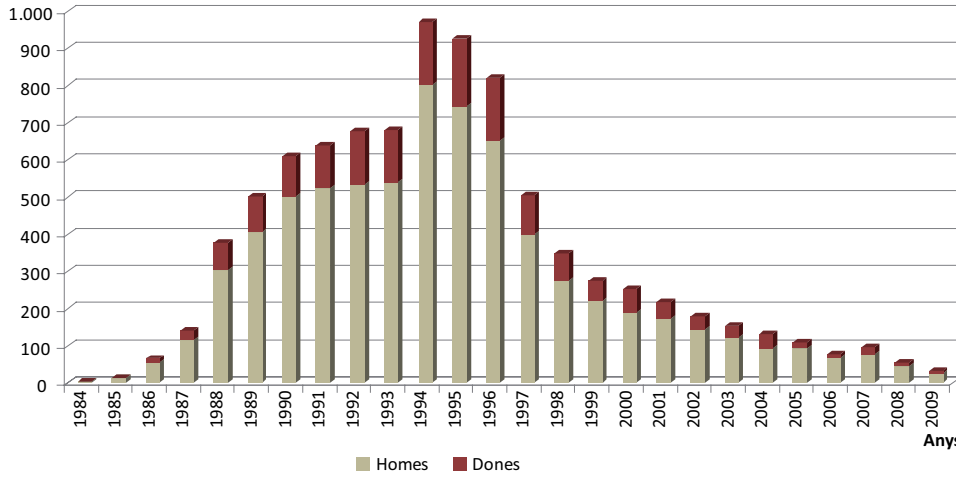

Evolució del nombre de xeringues distribuïdes

Evolución del número de jeringuillas distribuïdas

Evolution of the number of distributed syringes

Nombre de casos

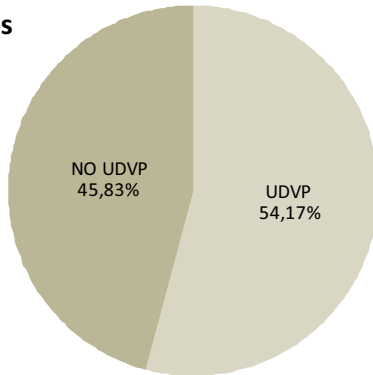

Evolució del casos diagnosticats de sida en usuaris de drogues per via parenteral, segons sexe

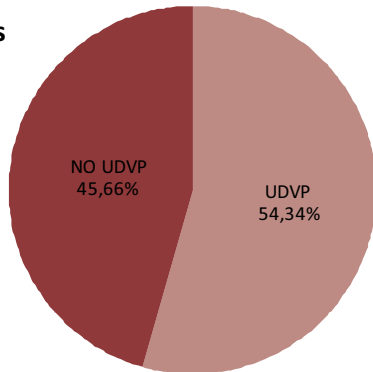
Evolución de los casos diagnosticados de sida en usuarios de drogas por vía parenteral, según sexo

Evolution of diagnosed AIDS cases among intravenous drug users, according to sex

Homes

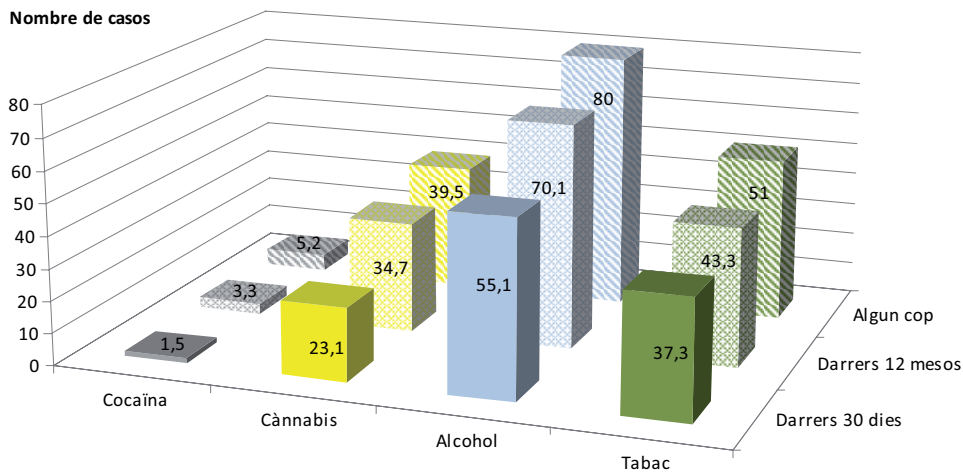
Dones

Grup de transmissió dels casos diagnosticats de sida, segons sexe

Grupos de transmisión de los casos diagnosticados de sida, según sexo

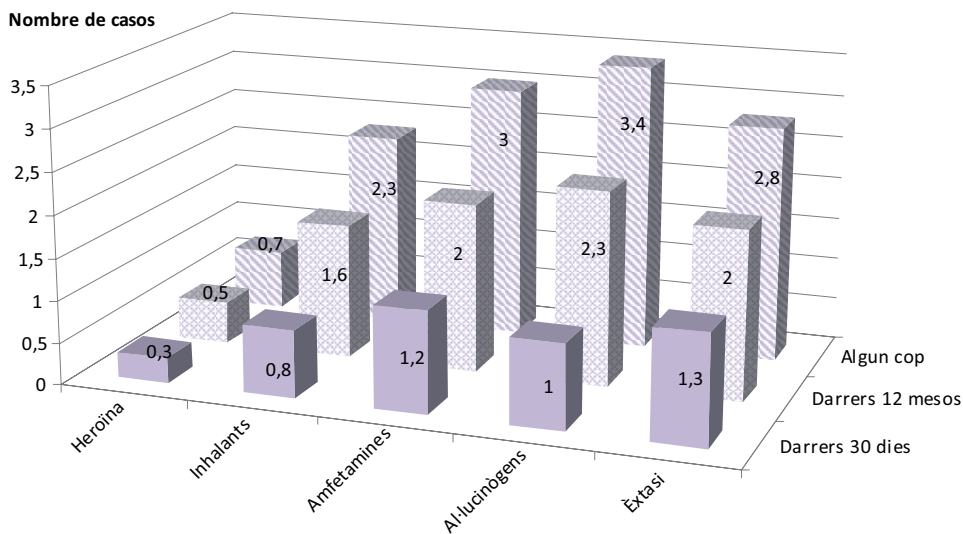
Transmission groups of diagnosed AIDS cases, according to sex

Consum de cocaïna, cànnabis, alcohol i tabac en estudiants (14-18 anys)

Consumo de cocaïna, canabis, alcohol y tabaco en estudiantes (14-18 años)

Consumption of cocaine, cannabis, alcohol and tobacco in students (14-18 years)

Consum d'heroïna, inhalants, amfetamines, al·lucinògens i èxtasi en estudiants (14-18 anys)

Consumo de heroïna, inhalantes, anfetaminas, alucinógenos y éxtasis en estudiantes (14-18 años)

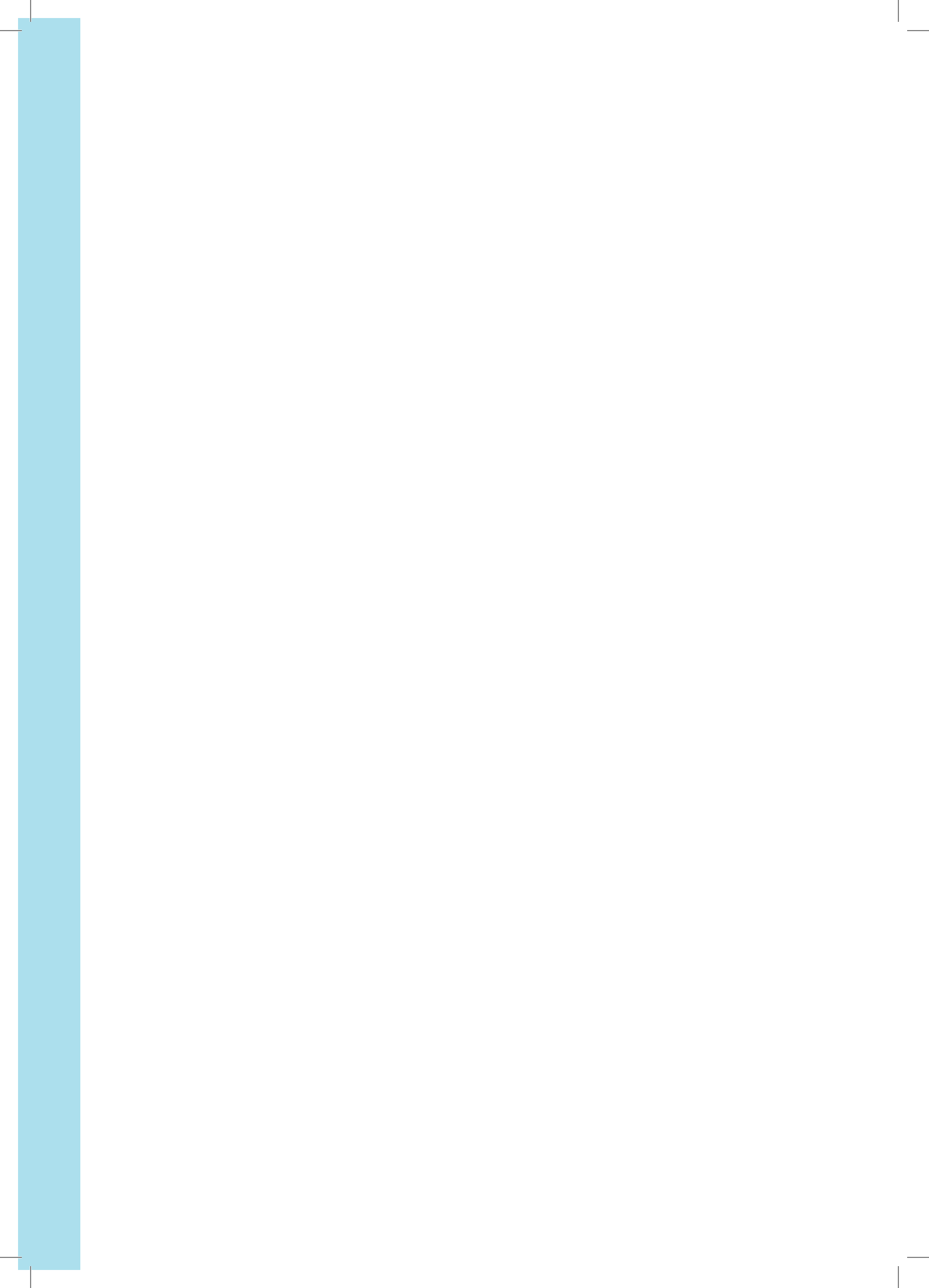
Consumption of heroin, inhalants, amphetamine, hallucinogenics and ecstasy in students (14-18 años)

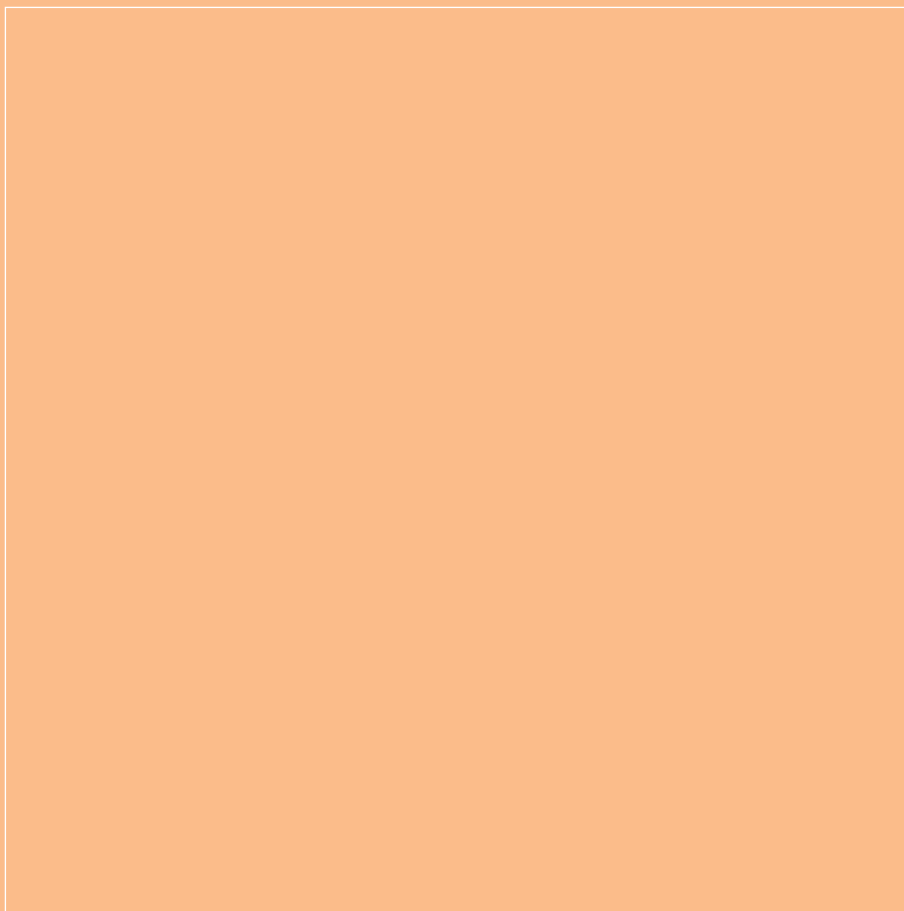
Agraïm la col·laboració de:

Tots els centres de la Xarxa d'Atenció a les Drogodependències.
Centre d'Estudis Epidemiològics sobre la Sida de Catalunya del Departament de Salut (CEESCAT).
Divisió d'Atenció Farmacèutica i Prestacions Complementàries del Servei Català de la Salut.
Sistema d'Informació de l'Institut de Prevenció i Atenció a les Drogodependències de Barcelona.

GENERALITAT DE CATALUNYA

Departament de Salut
Direcció General de Salut Pública
Subdirecció General de Drogodependències
Informe Anual de 2009

Instal·lació
Inseriu el CD en la vostra unitat de CD-ROM. Si el programa no s'inicia automàticament, executeu l'ariu Inici.exe

Requereix Adobe Acrobat 6.0 o superior (inclòs en el CD)

www.gencat.net/salut

Edita: Direcció General de Salut Pública
Subdirecció General de Drogodependències
Roc Boronat, 81-95
08005 Barcelona

